

Î N C H E I E R E

8 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

examinând cererea de recuzare depusă de Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva de la examinarea cererii depusă de către Comisia Electorală Centrală cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco împotriva Comisiei Electorale Centrale, terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției privind anularea parțială a actului administrativ normativ, emiterea actului administrativ favorabil, constatarea încălcării art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral de către Comisia Electorală Centrală și Biroul politici de reintegrare, și obligarea Comisiei Electorale Centrale să modifice numărul de secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), ținând cont de prevederile art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral,

c o n s t a t ă :

La 7 iunie 2021, Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat anularea parțială a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4965 din 05 iunie 2021 ca fiind ilegală în partea stabilirii/deschiderii numărului total de 44 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată; constatarea încălcării art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral de către Comisia Electorală Centrală la formarea numărului de secții de votare în număr de 44 pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată și de către

Biroul politici de reintegrare, cu referire la manifestarea pasivității în vederea elaborării propunerilor legate de cele 44 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată cât și lipsei obiecțiilor formulate; obligarea Comisiei Electorale Centrale să modifice numărul de secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), ținând cont de prevederile art. 32 alin. (3) lit.b), c) din Codul electoral.

Prin încheierea din 7 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, reclamantului i-a fost stabilit termen până la data de 08 iunie 2021, ora 09:00 pentru prezentarea dovezii respectării procedurii prealabile în partea pretențiilor în obligare (vol.I, f.d.14-15).

La data de 8 iunie 2021, Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat:

- anularea parțială a actului administrativ normativ și anume a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.4965 din 5 iunie 2021 ca fiind ilegală în partea stabilirii/deschiderii numărului total de 44 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată;

- emiterea de către instanța de judecată a actului administrativ favorabil, prin care să fie stabilită deschiderea a 28 secții de votare, pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria);

- constatarea încălcării art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral de către Comisia Electorală Centrală la formarea numărului de secții de votare în număr de 44 pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată;

- constatarea încălcării art. 32 alin. (1) lit. b), c) din Codul electoral de către Biroul politici de reintegrare, cu referire la manifestarea pasivității în vederea elaborării propunerilor legate de cele 44 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), conform anexei la hotărârea menționată cât și lipsei obiecțiilor formulate;

- obligarea Comisiei Electorale Centrale să modifice numărul de secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), ținând cont de prevederile art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral (vol.I, f.d.51-54).

Prin încheierea din 8 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco a fost declarată inadmisibilă (vol.I, f.d. 65-79).

La 9 iunie 2021 Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco a depus recurs împotriva încheierii din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare (vol.I, f.d.85-91).

Prin decizia din 18 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de către Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco, s-a anulat integral încheierea din 8 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei spre rejudecare Curții de Apel Chișinău, în același complet de judecată (vol.I, f.d.182-191).

La rejudecarea cauzei, prin încheierea din 21 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise declarațiile de abținere a judecătorilor Veronica Negru și Angela Bostan de la examinarea prezentei cauze.

Prin încheierea din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, prin intermediul

representantului cu drept de vot consultativ Ion Botnarenco, cu privire la recuzarea judecătorului Ecaterina Palanciuc și a fost respinsă declarația de abținere a judecătorului Grigore Dașchevici (vol.II, f.d.38-48).

Prin încheierea din 25 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Ion Botnarenco, cu privire la recuzarea judecătorului Grigore Dașchevici și a fost respinsă declarația de abținere a judecătorului Grigore Dașchevici (vol.II, f.d.95-100).

Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă declarația de abținere a judecătorului Ecaterina Palanciuc (vol.II, f.d.172).

Prin încheierea din 1 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă declarația de abținere a judecătorului Vladislav Clima (vol.III, f.d.26-32).

Prin încheierea din 2 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr cu privire la recuzarea judecătorului Anatol Pahopol (vol.III, f.d.88-92).

Prin încheierea din 4 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentată de avocatul Ion Botnarenco cu privire la recuzarea judecătorului Grigore Dașchevici (vol.III, f.d.130-136).

Prin încheierea din 5 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Președintele Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr – Andrei Năstase cu privire la recuzarea judecătorilor Anatolie Minciună și Anatol Pahopol (vol.III, f.d.179-184).

Prin încheierea din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Președintele Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr – Andrei Năstase cu privire la recuzarea judecătorilor Viorica Mihaila, Victoria Sîrbu și Grigore Dașchevici (vol.III, f.d.228-233).

La data de 7 iulie 2021 Comisia Electorală Centrală a depus cerere cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad.

Examinarea cererii cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad a fost numită pentru a fi examinată la data de 8 iulie 2021, ora 8:30.

La data de 7 iulie 2021, ora 22:14, Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase a înaintat cerere de recuzare judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva de la examinarea cererii depusă de Comisia Electorală Centrală cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad.

În susținerea cererii de recuzare a indicat că, judecătorul Tamara Chișca-Doneva a fost avansată în funcție la Curtea Supremă de Justiție pe criterii politice, astfel exercită atribuțiile profesionale în interesele și la indicațiile Partidului Socialiștilor din Republica Moldova și Partidul „ȘOR”.

A considerat că, este oportună înlăturarea acesteia de la examinarea prezentei cauze pentru a nu fi afectat înfăptuirea actului justiției într-un mod obiectiv și legal.

A subliniat că, judecătorul Tamara Chișca-Doneva a fost criticată dur nu doar sub aspectul calității profesionale pe care o deține, dar și în mod personal în cadrul ședinței parlamentare de către alți deputați ai Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr.

A relevat că, promovarea judecătorului Tamara Chișca-Doneva pare a fi motivată politic, iar interesele celor care au promovat-o arbitrar, vin în contradicție

cu interesele autorului recuzării în cadrul prezentului proces, motiv din care în opinia Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr, judecătorul Tamara Chișca-Doneva nu poate apărea ca fiind imparțială.

Suspiciunile de imparțialitate a judecătorului Tamara Chișca-Doneva sunt justificate de afilierea cu unele persoane și interese politice conexe obiectului litigiului, confirmate atât de fapte consumate ale judecătorului Tamara Chișca-Doneva precum și constatările realizate în cadrul unor investigații jurnalistice.

În drept, a invocat prevederile art. 50 alin. (1) și (2) lit. d), art. 52, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ și art. 52-54 din Codul de procedură civilă.

Examinând cererea de recuzare înaintată judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Conform practicii judiciare și în virtutea modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție examinează cererile de recuzare fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 202 alin. (1) și (3) Cod administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente.

Conform art. 52 alin. (1) și (4) Cod administrativ, în temeiurile prevăzute la art.49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură pînă la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces-verbal. Prevederile art.51 se aplică corespunzător.

Iar, conform art. 50 alin. (1) și (2) Cod administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției. Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci cînd persoana care acționează pentru autoritatea publică: a) întreține relații personale strînse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia; b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură; c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor pînă la încheierea procedurii; d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Potrivit art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Pentru a se pronunța asupra cererii de recuzare depuse de Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca – Doneva, Colegiul consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului.

În hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005), Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257-B, p.20, § 27). În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea.

În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Tocono și Profesorii Prometeiști v. Moldova*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*).

La caz, Colegiul constată că, drept temei de recuzare, Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase a invocat că, suspiciunile sale în privința imparțialității magistratului Tamara Chișca-Doneva sunt bazate pe faptul ultima a fost avansată în funcție la Curtea Supremă de Justiție pe criterii politice, iar de către Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a fost criticată aspru promovarea judecătorului Tamara Chișca-Doneva la funcția de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, fapt ce poate fi confirmat prin sursa web și articolele din mass-media.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că motivele invocate nu se încadrează cele enumerate la art. 49 și 50 din Codul administrativ, care reglementează în mod exhaustiv temeiurile de recuzare a judecătorilor și a inadmisibilității participării judecătorului la judecarea cauzei.

Circumstanțele invocate de Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase în susținerea cererii de recuzare nu indică la existența unor prejudecăți sau idei preconcepuate a magistratului recuzat, susceptibile de a le afecta imparțialitatea subiectivă, în sensul definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Or, după cum reiterează Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă, imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor

necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile

Articolul 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar” redactate de Națiunile Unite în 1985 stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințări sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestața postului lor și imparțialitatea și independența sistemului juridic”.

Existența imparțialității, în sensul conferit de art. 6 § 1, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constatând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată și, în același timp, pe baza unui test obiectiv al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauză respectivă.

În Recomandarea sa nr. R(94) 12 privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor și cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege”.

Cu referire la argumentele invocate de Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase privind imparțialitatea judecătorului Tamara Chișca-Doneva, Colegiul menționează că, simpla citare a normei legale cât și careva dubii sau suspiciuni cu privire la obiectivitatea și nepărtinirea magistratului nu pot servi drept argument justificat întru recuzarea acestuia, atâta timp cât nu există fapte dovedite care să dea naștere la îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea acestuia.

În această ordine de idei, Colegiul reține că, temeiurile de recuzare a judecătorului nu pot fi lărgite la inițiativa participanților, precum și nu pot fi tălmăcite de către aceștia, iar limitele impuse de lege urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru îmfăptuirea efectivă a justiției.

Totodată, Colegiul atestă că argumentele invocate în această privință, de fapt, sunt critici în adresa judecătorului, care au dreptul de a exista într-o societate democratică, însă, pentru a constitui temei de imposibilitate a magistratului de a participa la examinarea unei cauze concrete, acestea din urmă trebuie să fie însoțite de probe suficiente.

Mai mult ca atât, după cum s-a specificat anterior, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă, inclusiv la înaintarea unei cereri de recuzare, fapt omis de către Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase.

Prin urmare, reținând că nu au fost prezentate careva probe plauzibile în susținerea argumentelor ce ar pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului ce participă la examinarea cauzei, Colegiul le respinge ca declarative.

Potrivit criteriilor enunțate de apreciere a imparțialității obiective a judecătorului recuzat, Colegiul conchide că nu există circumstanțe care ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea acestuia.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că cererea de recuzare depusă de Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a o respinge.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) din Codul administrativ și art. 50-53, 54 și 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de către Președintele Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” Andrei Năstase judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco împotriva Comisiei Electorale Centrale, terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției privind anularea parțială a actului administrativ normativ, emiterea actului administrativ favorabil, constatarea încălcării art. 32 alin. (3) lit. b), c) din Codul electoral de către Comisia Electorală Centrală și Biroul politici de reintegrare, și obligarea Comisiei Electorale Centrale să modifice numărul de secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), ținând cont de prevederile art. 32 alin. (3) lit.b), c) din Codul electoral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari